

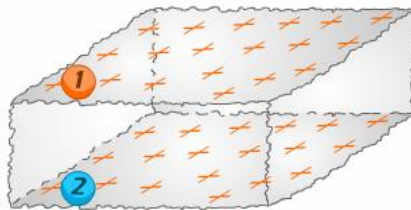
مثال ۱:

میدان الکتریکی حاصل از یک صفحه نازک بی نهایت هادی به چگالی σ را در فاصله z از آن محاسبه نمایید.

حل

روش اول:

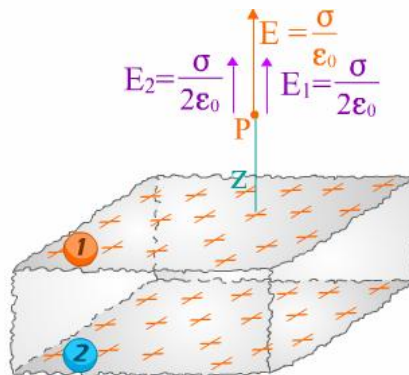
با استفاده از میدان یک صفحه بی نهایت ریاضی با چگالی بار یکنواخت σ صفحه هادی بی نهایت از دو صفحه بی نهایت ریاضی تشکیل شده است مطابق شکل، که ما آنها را وجه ۱ و وجه ۲ می نامیم.

(الف) - نقاط خارج

نقطه P را در فاصله z از صفحه بی نهایت مطابق شکل در نظر بگیرید. میدان در نقطه P برابر است با حاصل جمع میداین وجوه ۱ و ۲ یعنی

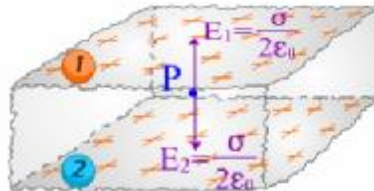
$$E = E_1 + E_2 = \frac{\sigma}{2\epsilon_0} + \frac{\sigma}{2\epsilon_0} = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$$

(ب) - نقاط داخل

نقطه P یک نقطه دلخواه داخل هادی فرض شود. میدان الکتریکی برابر جمع میادین حاصل از وجوه ۱ و ۲ در نقطه P است.

$$E = E_1 + E_2 = 0$$

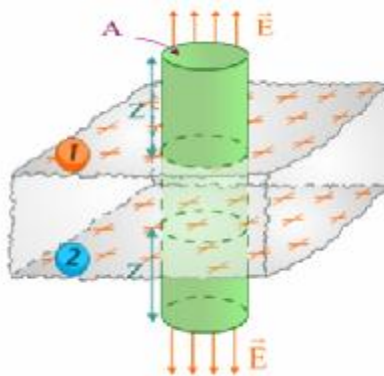

این نتیجه در توافق با خاصیت شماره (۱) هادی‌هاست که میدان در داخل هادی‌ها در الکترو استاتیک صفر است.

روش دوم: قانون گوس

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{s} = \frac{q}{\epsilon_0}$$

سطوح گوس برای این مسأله یک استوانه به سطح قاعده A اختیار می شود. به علت تقارن‌های موجود در این مسأله E به سطح قاعده استوانه گوس عمود است. لذا از قانون گوس داریم

$$EA + EA = \frac{\sigma A + \sigma A}{\epsilon_0} \Rightarrow 2EA = \frac{2\sigma A}{\epsilon_0} \Rightarrow E = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$$

$$\vec{E} = \hat{n} \frac{\sigma}{\epsilon_0}$$

که در آن $\hat{n}$ بردار یکه عمود به سطح هادی است.

مثال ۳ :

دو کره به شعاع های r_1 و r_2 توسط یک سیم رابط نازک به یکدیگر متصل شده‌اند اگر بار q روی یکی از کرات قرار گیرد نحوه توزیع بار را به دست آورید. فرض کنید که کرات از یکدیگر بسیار دور هستند.

حل :

جریان برقرار می شود تا تعادل ایجاد شود بطوریکه توزیع بار روی کرات یکنواخت است.

$$\varphi_1 = \varphi_2 = \varphi$$

$$\varphi = \frac{kq_1}{r_1} = \frac{kq_2}{r_2}$$

$$q_1 + q_2 = q$$

از حل دو معادله

$$\begin{cases} \frac{q_1}{r_1} = \frac{q_2}{r_2} \\ q_1 + q_2 = q \end{cases}$$

می توان q_1 و q_2 بار هر کره را بر حسب داده‌های مسئله q ، r_1 و r_2 به دست آورد.

$$q_1 = \frac{qr_1}{r_1 + r_2} \Rightarrow \sigma_1 = \frac{q}{4\pi r_1(r_1 + r_2)}$$

$$q_2 = \frac{qr_2}{r_1 + r_2} \Rightarrow \sigma_2 = \frac{q}{4\pi r_2(r_1 + r_2)}$$

$$\boxed{\frac{\sigma_1}{\sigma_2} = \frac{r_2}{r_1}}$$

از طرفی می دانیم که:

$$E_1 = \frac{kq_1}{r_1^2} = \frac{\sigma_1}{\epsilon_0} \Rightarrow \frac{E_1}{E_2} = \frac{\sigma_1}{\sigma_2} = \frac{r_2}{r_1}$$
$$E_2 = \frac{kq_2}{r_2^2} = \frac{\sigma_2}{\epsilon_0}$$

$$\frac{E_1}{E_2} = \frac{\sigma_1}{\sigma_2} = \frac{r_2}{r_1}$$

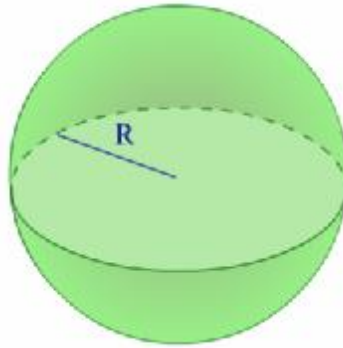
✓ شدت میدان الکتریکی روی سطح هادی در تیزترین نقاط بیشترین است.

مثال ۴:

اگر حداکثر میدان الکتریکی که قبل از آن هوا عایق و بعد از آن هوا هادی است برابر $3 \times 10^6 \frac{V}{m} = \frac{N}{C}$ باشد .

a - ماکزیمم باری که کره ای به شعاع R می تواند نگه دارد چه مقدار است ؟

b - ماکزیمم پتانسیل کره ای به شعاع R چه مقدار است ؟

حل :

میدان الکتریکی خارج از سطح کره

$$E = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$$

$$E = E_{\max} = 3 \times 10^6 = \frac{\sigma_{\max}}{\epsilon_0}$$

ماکزیمم بار q از $\sigma_{\max}$ به دست می آید .

$$q = 4\pi R^2 \sigma_{\max} = 4\pi R^2 (\epsilon_0 E_{\max})$$

$$= 4\pi R^2 (8.85 \times 10^{-12}) (3 \times 10^6)$$

$$= 0.33 \times 10^{-3} \times R^2 \quad C$$

به طور مثال اگر $R = 2m$ باشد .

$$q = 1.33 \times 10^{-3} \quad C$$

با بکار گرفتن بار ماکزیمم q پتانسیل ماکزیمم کره محاسبه می شود .

$$\varphi_{\max} = \frac{kq}{R} = \frac{(8.99 \times 10^9) (0.33 \times 10^{-3} R^2)}{R}$$

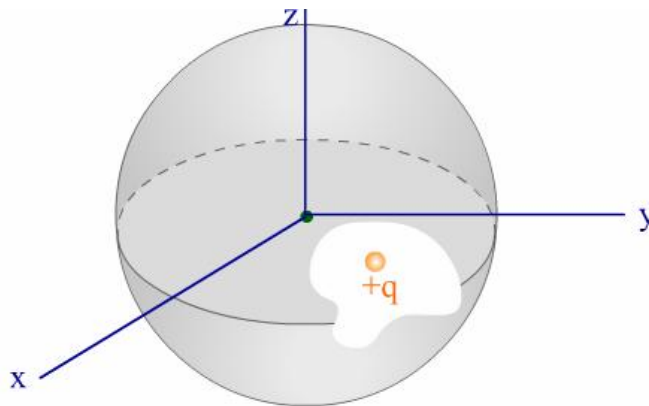
$$\varphi_{\max} = 2.96 \times 10^6 R$$

برای کره ای به شعاع $R = 2m$

$$\varphi_{\max} = 2.96 \times 2 \times 10^6 = 5.93 \times 10^6 \quad V$$

مثال ۵:

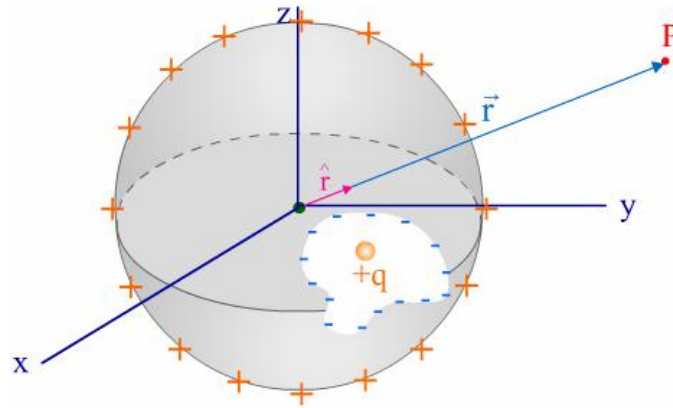
یک کره هادی بدون بار که مرکز آن بر مبدا منطبق است ، دارای حفره ای به شعاع دلخواه است که از آن بیرون آورده شده است (مطابق شکل) .
در جایی در داخل حفره بار $+q$ را قرار داده ایم
a- میدان خارج کره چیست ؟
b- اختلاف پتانسیل یک نقطه در خارج کره با یک نقطه در داخل آن به دست آورید .

میدان الکتریکی در نقطه P صرف نظر از شکل حفره و نحوه استقرار بار عبارتست از :

$$\vec{E} = \frac{kq}{r^2} \hat{r}$$

از آنجا که هادی دارای هیچ بار خالصی نیست بار $+q$ خود را به طور یکنواخت بر روی سطح کره پخش می کند. (به این دلیل یکنواخت است که اثر نا متقارنی بار نقطه ای $+q$ توسط بار القائی $-q$ بر روی سطح داخلی خنثی می شود.)

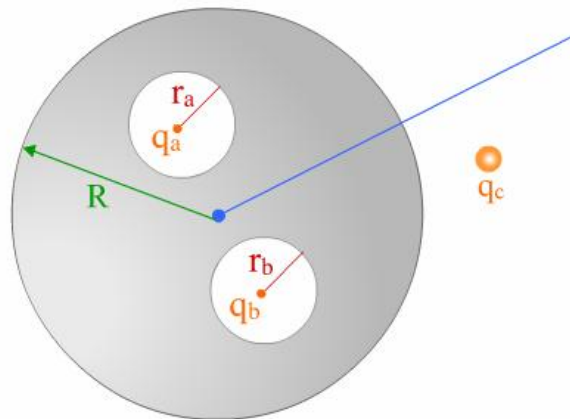

b- اختلاف پتانسیل یک نقطه داخل کره هادی و یک نقطه خارج آن مثلاً نقطه P

عبارتست از :
$$\Delta\varphi = \frac{kq}{r} - \frac{kq}{R}$$

مثال ۶:

در کره هادی خنثی به شعاع R دو حفره کروی مطابق شکل ایجاد شده اند. در مرکز هر حفره یک بار نقطه ای قرار می دهیم ، بارها را q_a و q_b بنامید.

(a) چگالی بارهای سطحی σ_a ، σ_b و σ_R را به دست آورید.

(b) میدان خارج هادی چیست؟

(c) میدان در داخل هر حفره چیست؟

(d) نیروی وارد بر بارهای q_a و q_b چه مقدار است؟

(e) اگر بار سوم q_c را نزدیک هادی بیاوریم، هر یک از این جواب ها چگونه تغییری کند؟

حل :

$$\sigma_a = -\frac{q_a}{4\pi r_a^2} \quad \sigma_b = -\frac{q_b}{4\pi r_b^2} \quad \sigma_R = \frac{q_a + q_b}{4\pi R^2} \quad (a)$$

$$\vec{E} = \hat{r} \frac{k(q_a + q_b)}{r^2} \quad (b)$$

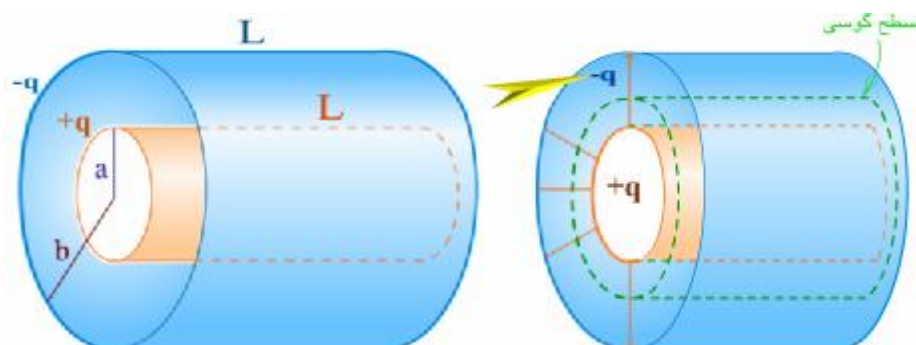
$$\vec{E}_b = \hat{r} \frac{kq_b}{r^2} \quad \vec{E}_a = \hat{r} \frac{kq_a}{r^2} \quad (c)$$

(d) نیروی وارد بر بارهای q_a و q_b هر دو صفراند.

(e) اگر بار q_c را به نزدیکی هادی بیاوریم فقط $\vec{E}$ و σ_R تغییر خواهند کرد.

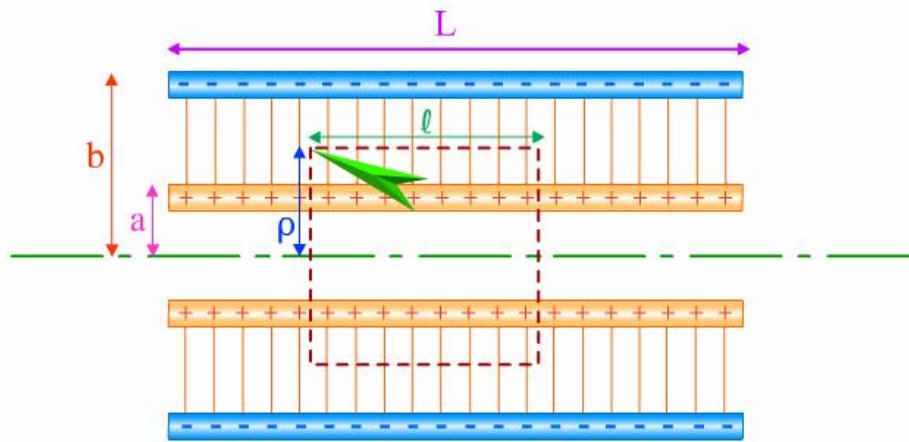
خازن استوانه ای

خازن استوانه ای متشکل از دو استوانه متحدالمحور به شعاع های داخلی a و خارجی b در نظر بگیرید طول هر دو استوانه L است که بسیار بزرگتر از $b - a$ فاصله دو استوانه است لذا از اثر لبه می توان صرف نظر کرد. بار استوانه داخلی $+q$ و استوانه خارجی $-q$ ظرفیت این خازن چه مقدار است؟

حل :

برای محاسبه ظرفیت میدان الکتریکی که فقط در فاصله $a < \rho < b$ غیر صفر است باید محاسبه شود. با توجه به تقارن استوانه ای سیستم سطح گوسی یک استوانه کوآکسیال با طول $l < L$ و شعاع ρ در فاصله $a < \rho < b$ در نظر می گیریم .

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{s} = EA = E(2\pi\rho\ell) = \frac{\lambda\ell}{\epsilon_0} \Rightarrow E = \frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0\rho}$$

که در آن $\lambda = \frac{q}{L}$ بار بر واحد طول است.

توجه دارید که میدان الکتریکی فقط در فاصله $a < \rho < b$ غیر صفر است. برای $\rho < a$ محصور شده q_{inc} صفر است. چون **هر بار فاصلی در هادی باید روی سطح آن جای گیرد** مشابهاً برای $\rho > b$, $q_{inc} = \lambda\ell - \lambda\ell = 0$, چون سطح گوس مقادیر مساوی و مختلف علامه بار از دو هادی را دربرمی گیرد.

اختلاف پتانسیل

$$V = \Delta\phi = -\int_b^a \vec{E} \cdot d\vec{\ell} = -\int_b^a \frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0\rho} \hat{\rho} \cdot \hat{\rho} d\rho$$

$$= -\frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0} \ell n\rho \Big|_b^a = -\frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0} \ell n \frac{a}{b} = \frac{\lambda}{2\pi\epsilon_0} \ell n \frac{b}{a}$$

که در آن مسیر انتگرال گیری در جهت شعاعی و از استوانه خارجی به داخلی گرفته شده است. (مطابق شکل). پس ظرفیت:

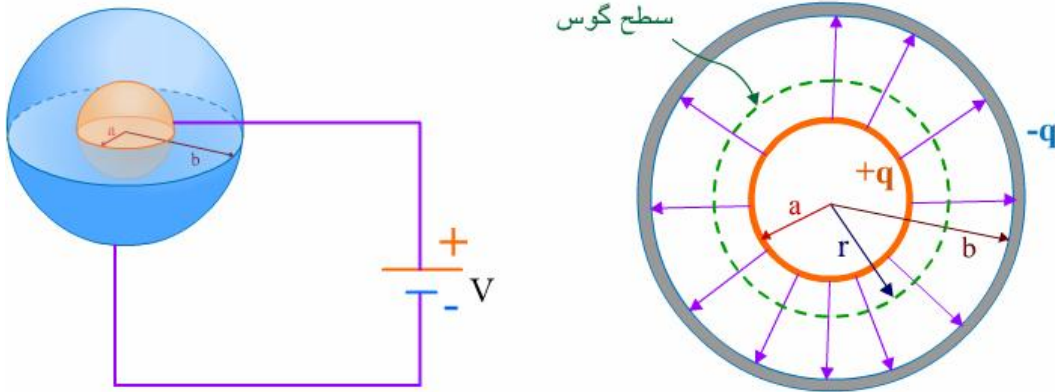
$$C = \frac{q}{V} = \frac{2\pi\epsilon_0 L}{\ell n \frac{b}{a}}$$

یک بار دیگر مشاهده می شود که ظرفیت C فقط به فاکتورهای هندسی L, a و b بستگی دارد.

خازن کروی

خازن کروی را در نظر می گیریم که شامل دو پوسته کروی به شعاعهای a و b مطابق شکل است. پوسته داخلی دارای بار $+q$ که به طور یکنواخت روی سطح آن توزیع شده است و پوسته خارجی دارای بار مساوی و مختلف العلامه $-q$ است. ظرفیت این پیکر بندی چه مقدار است؟

حل:

میدان الکتریکی فقط در ناحیه $a < r < b$ غیر صفر است.

$$\oint \vec{E} \cdot d\vec{s} = E4\pi r^2 = \frac{q}{\epsilon_0} \Rightarrow E = \frac{kq}{r^2} \hat{r}$$

$$V = \Delta\phi = -\int_b^a \vec{E} \cdot d\vec{\ell} = -\int_b^a \frac{q}{4\pi\epsilon_0 r^2} \hat{r} \cdot \hat{r} dr$$

$$= -\frac{q}{4\pi\epsilon_0} \left(-\frac{1}{r} \Big|_b^a \right)$$

$$= \frac{q}{4\pi\epsilon_0} \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b} \right)$$

$$C = \frac{q}{V} = 4\pi\epsilon_0 \left(\frac{ab}{b-a} \right) \quad \text{ظرفیت}$$

حل:

دوباره، ظرفیت فقط به ابعاد هندسی a و b بستگی دارد.

نکته :

ظرفیت یک کره هادی ایزوله به شعاع a (وقتی که دومین کره در بی نهایت باشد) را می توان به دست آورد. در حد وقتی که $b \rightarrow \infty$ معادله فوق به صورت $C = 4\pi\epsilon_0 a$ در می آید .

این رابطه را می توان به طور مستقیم نیز به دست آورد. یک کره هادی به شعاع R که بار q روی آن به طور یکنواخت توزیع شده است دارای پتانسیل $V = \frac{q}{4\pi\epsilon_0 R}$ است.

بی نهایت را به عنوان نقطه مرجع که دارای پتانسیل صفر است در نظر گرفته ایم.

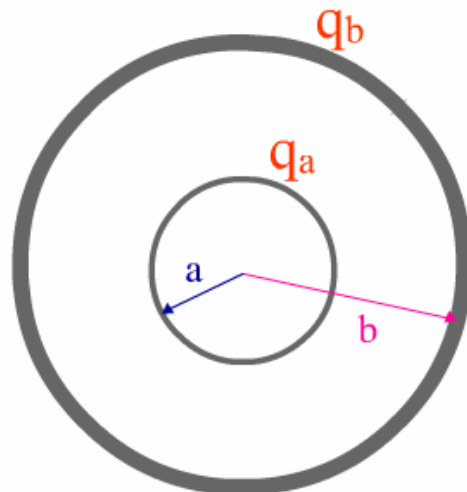
$$V(\infty) = 0$$

$$C = \frac{q}{V} = \frac{q}{\frac{q}{4\pi\epsilon_0 R}} = 4\pi\epsilon_0 R$$

همان طور که انتظار می رفت ظرفیت یک خازن ایزوله فقط به هندسه آن یعنی شعاع R بستگی دارد.

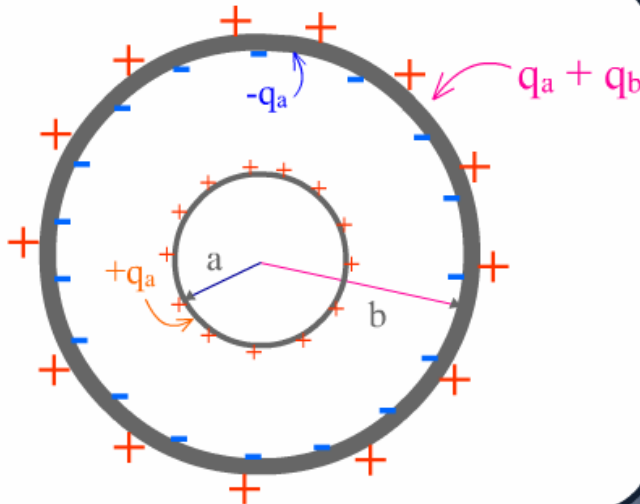
مثال ۹ :

دوپوسته کروی هادی به شعاع های a و b را مطابق شکل در نظر بگیرید . روی پوسته کروی داخلی بار q_a و روی پوسته کروی خارجی بار q_b را قرار می دهیم.
a- نحوه توزیع بار الکتریکی را روی پوسته های کروی تعیین کنید.
b- پتانسیل الکتریکی سطح پوسته کروی داخلی را محاسبه کنید.

حل :

بار q_a روی سطح کره داخلی $r = a$ به طور یکنواخت توزیع می شود. بار $-q_a$ روی سطح داخلی پوسته کره در $r = b$ و بار $q_a + q_b$ روی سطح خارجی پوسته کره به شعاع $r = b$

پتانسیل کره داخلی:

$$\varphi_a = - \int_{\infty}^a \vec{E} \cdot d\vec{l}$$

$$= - \int_{\infty}^b \frac{k(q_a + q_b)}{r^2} \hat{r} \cdot \hat{r} dr - \int_b^a \frac{kq_a}{r^2} \hat{r} \cdot \hat{r} dr$$

$$= \frac{k(q_a + q_b)}{r} \Big|_{\infty}^b + \frac{kq_a}{r} \Big|_b^a = \frac{k(q_a + q_b)}{b} + \frac{kq_a}{a} - \frac{kq_a}{b}$$

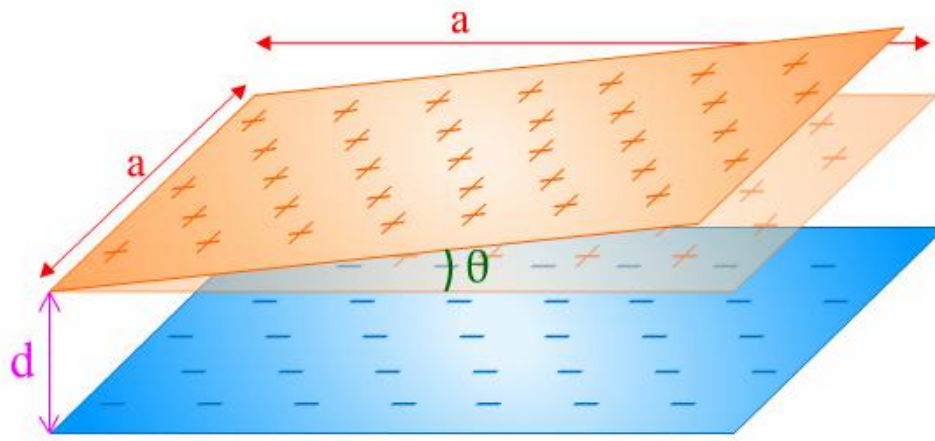
$$= \cancel{\frac{kq_a}{b}} + \frac{kq_b}{b} + \frac{kq_a}{a} - \cancel{\frac{kq_a}{b}}$$

$$\boxed{= \frac{kq_a}{a} + \frac{kq_b}{b}}$$

مثال ۱۰ :

خازن مسطحی با جوشن‌های مربعی به ضلع a مفروض است این خازن شارژ شده و سپس از منبع تغذیه جدا می شود. اگر صفحه بالایی خازن را به اندازه زاویه کوچک θ بچرخانیم (مطابق شکل).

تغییر نسبی انرژی پتانسیل الکتریکی را محاسبه نمایید.

قبل از چرخاندن صفحه

$$C_1 = \frac{\epsilon_0 a^2}{d} \quad \text{ظرفیت خازن}$$

$$W_1 = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C_1} = \frac{1}{2} \frac{q^2 d}{\epsilon_0 a^2} \quad \text{انرژی پتانسیل خازن}$$

بعد از چرخاندن صفحه به اندازه زاویه θ :

$$dC_2 = \frac{\epsilon_0 a dx}{d + x \tan \theta}$$

$$C_2 = \int_0^a \frac{\epsilon_0 a dx}{d + x \tan \theta} = \frac{\epsilon_0 a}{\tan \theta} \ln(d + x \tan \theta) \Big|_0^a$$

$$= \frac{\epsilon_0 a}{\tan \theta} \ln \frac{d + a \tan \theta}{d}$$

$$W_2 = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C_2} = \frac{q^2 \tan \theta}{2 \epsilon_0 a \ln \left(\frac{d + a \tan \theta}{d} \right)}$$

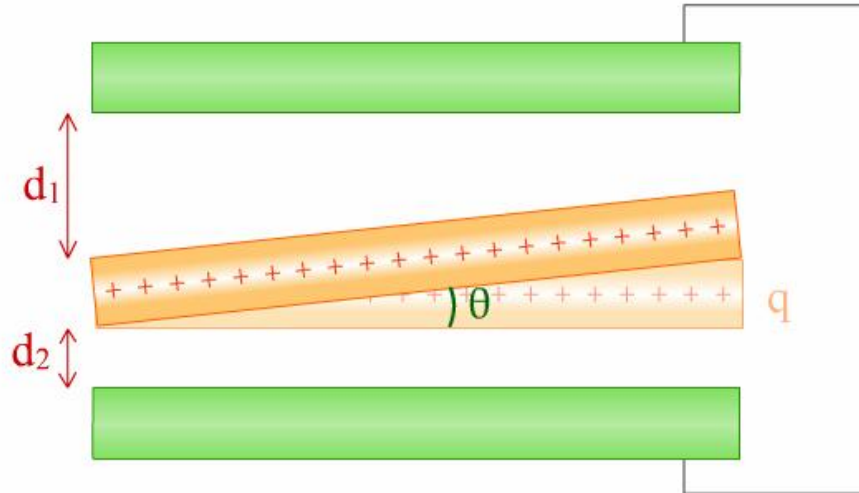
$$\frac{W_2 - W_1}{W_1} = \frac{a \tan \theta}{d \ln \left(\frac{d + a \tan \theta}{d} \right)}$$

اگر θ کوچک باشد: $\tan \theta \approx \theta$

$$\frac{W_2 - W_1}{W_1} = \frac{a \theta}{d \ln \left(\frac{d + a \theta}{d} \right)}$$

مثال ۱۱:

سه صفحه موازی هادی مطابق شکل در نظر بگیرید. بار q را روی صفحه وسط قرار می دهیم (دو صفحه خارجی توسط سیم رابط به هم متصلند).
اگر صفحه وسطی به اندازه زاویه θ (کوچک) بچرخد، مطلوب است محاسبه مقدار بار روی هر وجه صفحه وسطی. ابعاد صفحات را $a \times a$ بگیرید.

$$dC_1 = \frac{\epsilon_0 a dx}{d_1 + x \tan \theta} = \frac{\epsilon_0 a}{d_1} (1 - x \theta) dx$$

$$dC_2 = \frac{\epsilon_0 a dx}{d_2 - x \tan \theta} = \frac{\epsilon_0 a}{d_2} (1 + x \theta) dx$$

$$C_1 = \int_0^a \frac{\epsilon_0 a}{d_1} (1 - x \theta) dx = \frac{\epsilon_0 a^2}{d_1} \left(1 - \frac{1}{2} a \theta\right)$$

$$C_2 = \int_0^a \frac{\epsilon_0 a}{d_2} (1 + x \theta) dx = \frac{\epsilon_0 a^2}{d_2} \left(1 + \frac{1}{2} a \theta\right)$$

$$q_1 + q_2 = q \quad \text{نحوه توزیع بار}$$

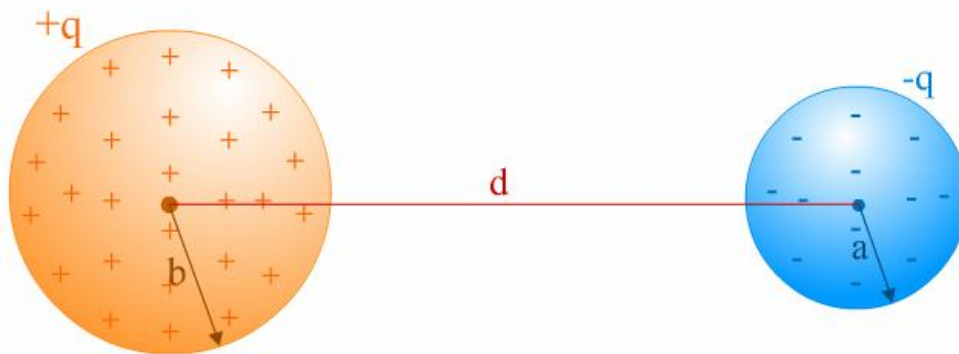
$$\Rightarrow q_1 + \frac{q_1 C_2}{C_1} = q \Rightarrow q_1 (C_1 + C_2) = q C_1$$

$$\frac{q_1}{C_1} = \frac{q_2}{C_2}$$

$$\begin{cases} q_1 + q_2 = q \\ q_1(C_1 + C_2) = q C_1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} q_1 = \frac{q C_1}{C_1 + C_2} \\ q_2 = \frac{q C_2}{C_1 + C_2} \end{cases}$$

مثال ۱۲:

دو کره هادی به شعاع a و b و با فاصله d از یکدیگر در نظر بگیرید. بطوریکه $d \gg a, b$. ظرفیت این سیستم را محاسبه کنید.

حل:

$$\varphi_+ = \frac{kq}{b} + \frac{-kq}{d-b}$$

پتانسیل کره با بار مثبت

$$\varphi_- = \frac{-kq}{a} + \frac{kq}{d-a}$$

پتانسیل کره با بار منفی

حل:

$$V = \Delta\varphi = \varphi_+ - \varphi_- = \frac{kq}{b} - \frac{kq}{d-b} + \frac{kq}{a} - \frac{kq}{d-a}$$

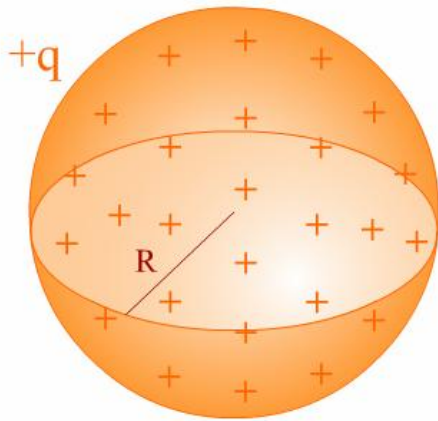
اختلاف پتانسیل دو کره

$$\approx kq \left(\frac{1}{b} - \frac{2}{d} + \frac{1}{a} \right)$$

$$C = \frac{q}{V} = \frac{4\pi\epsilon_0}{\frac{1}{b} - \frac{2}{d} + \frac{1}{a}}$$

مثال ۱۳:

کره ای به شعاع R دارای بار $+q$ است انرژی پتانسیل کره چه مقدار است؟
(انرژی تشکیل بار $+q$ روی کره)

حل :

$$C = 4\pi\epsilon_0 R$$

ظرفیت یک کره منفرد به شعاع R

$$W = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C} = \frac{1}{2} \frac{q^2}{4\pi\epsilon_0 R} = \frac{1}{8} \frac{q^2}{\pi\epsilon_0 R}$$

انرژی تشکیل از رابطه $W = \frac{\epsilon_0}{2} \int_{\text{تمام فضا}} E^2 dv$ نیز قابل محاسبه است

چون میدان الکتریکی داخل کره هادی صفر است و خارج آن:

$$\vec{E} = \frac{kq}{r^2} \hat{r}$$

$$\begin{aligned} W &= \frac{\epsilon_0}{2} \int_0^\pi \int_0^{2\pi} \int_R^\infty \frac{k^2 q^2}{r^4} r^2 \sin\theta dr d\theta d\phi \\ &= \frac{\epsilon_0}{2} 4\pi \left(-\frac{1}{r}\right) \Big|_R^\infty k^2 q^2 = \frac{q^2}{8\pi\epsilon_0 R} \end{aligned}$$

نکته :

با استفاده از نتیجه فوق می توان ظرفیت در مثال ۱۲ را از طریق انرژی بدست آورد. روشی که گاهی برای محاسبه ظرفیت بکار گرفته می شود.

$$W = W_a + W_b + W_{ab}$$

$$W = W_a + W_b + W_{ab}$$

انرژی اندرکنش دو کره

در حقیقت W_{ab} مقدار کاریست که باید انجام شود تا کره a و b در کنار هم در فاصله d قرار گیرند.

$$W_a = \frac{1}{2} \frac{q_a^2}{4\pi\epsilon_0 a} \quad , \quad W_b = \frac{1}{2} \frac{q_b^2}{4\pi\epsilon_0 b} \quad , \quad W_{ab} = \frac{-k q_a q_b}{d}$$

با جایگزینی مقادیر $q_a = -q$ ، $q_b = +q$

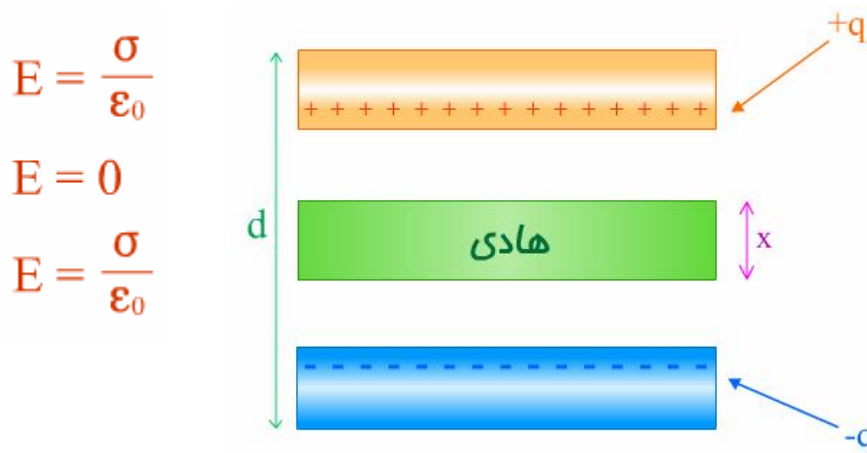
$$W = \frac{1}{2} \frac{q^2}{4\pi\epsilon_0 a} + \frac{1}{2} \frac{q^2}{4\pi\epsilon_0 b} - \frac{q^2}{4\pi\epsilon_0 d}$$

از مقایسه رابطه فوق با $W = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C}$

$$C = \frac{4\pi\epsilon_0}{\frac{1}{a} + \frac{1}{b} - \frac{2}{d}}$$

مثال ۱۴:

هادی به ضخامت x را مطابق شکل بین دو صفحه یک خازن مسطح قرار می دهیم. فاصله دو صفحه خازن d و مساحت صفحات آن را A بگیرید. ظرفیت خازن را در دو حالت ایزوله و غیر ایزوله به دست آورید.

حل:

خازن ایزوله:

فرض کنید خازن را به باطری به اختلاف پتانسیل V وصل و پس از شارژ شدن خازن و باطری از یکدیگر جدا می شوند بار خازن در حالت شارژ q است. پس از ورود هادی بارخازن ثابت باقی می ماند ولی پتانسیل بین دو صفحه خازن کاهش پیدا می کند.

$$V = \Delta\varphi = -\int_a^b \vec{E} \cdot d\vec{l} = \frac{\sigma}{\epsilon_0} (d - x) + (0) (x)$$

زیرا میدان الکتریکی در نواحی خلا $\frac{\sigma}{\epsilon_0}$ و در هادی صفر است.

$$C_c = \frac{q}{V} = \frac{\cancel{q}}{\frac{q}{\epsilon_0 A} (d - x)} = \frac{\epsilon_0 A}{d - x}$$

نکته ۱:

در صورتی که $x \ll d$ باشد، یعنی هادی خیلی نازک باشد عملاً ظرفیت خازن تغییر نخواهد کرد یعنی:

$$C_c = \frac{\epsilon_0 A}{d - x} = \frac{\epsilon_0 A}{d} = C$$

نکته ۲:

برای محاسبه ظرفیت می توان از خازن های سری نیز استفاده نمود. یعنی

$$\frac{1}{C_c} = \frac{1}{C_{cq}} = \frac{1}{\frac{\epsilon_0 A}{d_1}} + \frac{1}{\frac{\epsilon_0 A}{d_2}} = \frac{d_1 + d_2}{\epsilon_0 A} = \frac{d - x}{\epsilon_0 A}$$

$$C_c = \frac{\epsilon_0 A}{d - x}$$